

ISSN: 3060-4613

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

No7
2025

- 13.00.00 Pedagogika fanlari
- 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
- 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
- 13.00.03 Maxsus pedagogika
- 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
- 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
- 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
- 13.00.07 Ta'limda menejment
- 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
- 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
- 07.00.00 Tarix fanlari
- 19.00.00 Psixologiya fanlari
- 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
- 02.00.00 Kimyo fanlari
- 03.00.00 Biologiya fanlari
- 09.00.00 Falsafa fanlari
- 10.00.00 Filologiya fanlari
- 11.00.00 Geografiya fanlari

M

AKTABGACHA VA AKTAB TA'LIMI

Pedagogika, psixologiya fanlariga ixtisoslashgan ilmiy jurnal

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

*Elektron nashr. 596 sahifa,
1-iyul, 2025-yil.*

BOSH MUHARRIR:

Umarova H. O'. – O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi

BOSH MUHARRIR O'RINBOSARI:

Karimova E'zoza Gapirjanovna – Nizomiy nomidagi O'zbekiston milliy pedagogika universiteti rektori

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Pedagogika fanlari doktori, professor

TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI

Ibragimov X.I. – pedagogika fanlari doktori, akademik

Shoumarov G.B. – psixologiya fanlari doktori, akademik

Qirg'izboyev A.K. – Tarix fanlari doktori, professor

Jamoldinova O.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Sharipov Sh.S. – pedagogika fanlari doktori, professor

Shermuhammadov B.Sh. – pedagogika fanlari doktori, professor

Ma'murov B.B. – pedagogika fanlari doktori, professor

Madraximova F.R. – pedagogika fanlari doktori, professor

Kalonov M.B. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Nabiyev D.X. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Qo'ldoshev Q. M. – iqtisodiyot fanlari doktori, professor

Ikramxanova F.I. – filologiya fanlari doktori, professor

Ismagilova F.S. – psixologiya fanlari doktori, professor (Rossiya)

Stoyuxina N.Yu. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Rossiya)

Magauova A.S. – pedagogika fanlari doktori, professor (Qozog'iston)

Rejep O'zyurek – psixologiya fanlari doktori, professor (Turkiya)

Wookyu Cha – Koreya milliy ta'lim universiteti rektori (Koreya)

Polonnikov A.A. – psixologiya fanlari nomzodi, dotsent (Belarus)

Mizayeva F. O. – Pedagogika fanlari doktori, dotsent

Baybayeva M.X. – pedagogika fanlari doktori, professor

Muxsiyeva A.T. – pedagogika fanlari doktori, professor

Aliyev B. – falsafa fanlari doktori, professor

G'afurov D. O. – falsafa fanlari doktori (PhD)

Shomurodov R.T. – iqtisodiyot fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Mirzayeva F.O. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Jalilova S.X. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Bafayev M.M. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Usmonova D.I. – Samarqand iqtisodiyot va servis instituti dotsenti

Saifnazarov I. – falsafa fanlari doktori, professor

Nematov Sh.E. – pedagogika fanlari nomzodi (PhD)

Tillashayxova X.A. – psixologiya fanlari nomzodi (PhD), dotsent

Yuldasheva F.I. – pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent

Doniyorov S. M. – “Yangi O'zbekiston” va “Pravda Vostoka” gazetalar tahririyati DM bosh muharriri, O'zbekiston Respublikasida xizmat ko'rsatgan jurnalist, filologiya fanlari nomzodi (PhD)

Yuldasheva D.B. – filologiya fanlari bo'yicha falsafa (PhD) doktori, dotsent

Tangriyev A. T. – Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti kafedra professori

Ashurov R. R. – psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Panjiyev M. A. – Qashqadaryo viloyati Maktabgacha va maktab ta'limi boshqarmasi boshlig'ining birinchi o'rinbosari

Xudayberganov N. A. – Xorazm Ma'mun akademiyasi Tabiiy fanlar bo'limining katta ilmiy xodimi, biologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)

Muassis: “Tadbirkor va ishbilarmon” MChJ

Hamkorlarimiz: O'zbekiston Respublikasi Maktabgacha va maktab ta'limi vazirligi, O'zbekiston milliy pedagogika universiteti

EDITOR-IN-CHIEF:

Umarova H. O'. – Minister of Perschool and School Education of the Republic of Uzbekistan

DEPUTY EDITOR-IN-CHIEF:

Ibragimova Gulsanam Ne'matovna – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Karimova E'zoza Gapirzhanovna – Rector of the Nizami National Pedagogical University of Uzbekistan

EDITORIAL BOARD MEMBERS:

Ibragimov X.I. – Doctor of Pedagogical Sciences, Academician

Shoumarov G'. B. – Doctor of Psychological Sciences, Academician

Qirg'izboyev A. K. – Doctor of Historical Sciences, Professor

Jamoldinova O.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Sharipov Sh.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Shermuhhammadov B.Sh. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Ma'murov B.B. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Madraximova F.R. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Kalonov M.B. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Nabiyev D.X. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Koldoshev K. M. – Doctor of Economic Sciences, Professor

Ikramxanova F.I. – Doctor of Philological Sciences, Professor

Ismagilova F.S. – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Russia)

Stoyuxina N.Yu. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Russia)

Magauova A.S. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kazakhstan)

Rejep O'zyurek – Doctor of Psychological Sciences, Professor (Turkey)

Wookyu Cha – President of the National University of Education, Korea (South Korea)

Polonnikov A.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor (Belarus)

Mizayeva F. O. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Baybayeva M.X. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Muxsiyeva A.T. – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor

Aliyev B. – Doctor of philosophy, professor

Gafurov D. O. – Doctor of Philosophy (PhD)

Shomurodov R.T. – Candidate of Economic Sciences (PhD), Associate Professor

Mirzayeva F.O. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Jalilova S.X. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Bafayev M.M. – Doctor of Philosophy in Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Usmonova D.I. – Associate Professor, Samarkand Institute of Economics and Service

Saifnazarov I. – Doctor of philosophy, professor

Nematov Sh.E. – Candidate of Pedagogical Sciences (PhD)

Tillashayxova X.A. – Candidate of Psychological Sciences (PhD), Associate Professor

Yuldasheva F.I. – Doctor of Philosophy in Pedagogical Sciences (PhD), Associate Professor

Doniyorov S. M. – Editor-in-Chief of the Editorial Board of the newspapers "Yangi Uzbekiston" and "Pravda Vostoka", Honored Journalist of the Republic of Uzbekistan, Candidate of Philological Sciences (PhD)

Yuldasheva D.B. – Doctor of Philosophy (PhD) in Philological Sciences, Associate Professor

Tangriyev A.T. – is a professor of Tashkent State University of Economics

Ashurov R. R. – doctor of philosophy (PhD) in psychology

Panjiyev M. A. – First Deputy Head of the Department of Preschool and School Education of the Kashkadarya Region

Khudaiberganov N. A. – Senior Researcher of the Department of Natural Sciences of the Khorezm Mamun

Academy, Doctor of Philosophy (PhD) in Biological Sciences

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali O'zbekiston Respublikasi Oliy attestatsiya komissiyasining quyidagi qarorlariga asosan pedagogika va psixologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD) hamda fan doktori (DSc) ilmiy darajasiga talabgorlarning dissertatsiyalaridagi asosiy ilmiy natijalarni chop etish uchun milliy ilmiy nashrlar ro'yxatiga kiritilgan:

Pedagogika fanlari bo'yicha: OAK Kengashi tavsiyasi (26.08.2024-y., №11-05-4381/01) asosida:

- Ekspert kengashi (29.10.2024-y., №10)
- Rayosat qarori (31.10.2024-y., №363/5)

Psixologiya fanlari bo'yicha: Toshkent davlat pedagogika universiteti murojaatiga asosan OAK tavsiyasi (24.04.2025-y., №11-05-2566/01):

- Ekspert kengashi (25.05.2025-y., №10)
- Rayosat qarori (08.05.2025-y., №370/5)

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali

26.09.2023-yildan

O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Administratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan **№C-5669363** reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: **№136361**

MUNDARIJA

Konvergent tahririyat mas'uliyati: Yangi O'zbekistonni barpo etish jarayonini yoritish tendensiyalari	16
Doniyorov Salim Musurmonovich	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ijodiy bilimlarini shakllantirish.....	23
Nazarov Odil Omanqulovich	
"Uzluksiz ma'naviy tarbiya konsepsiyasi"da ijtimoiy-pedagogik hamkorlikning o'rni	27
Abirova Umida Nazarovna	
Maktabgacha yoshdagi bolalarda uchraydigan nutq nuqsonlarini oldini olish va uning ahamiyati	30
Akramov Dostonbek Ikromjon o'g'li	
Pedagogik jarayonda axloqiy qarashlarni shakllantirish usul va vositalari	34
Xudoykulova Shaxlo Mamaniyozovna	
Maktabgacha ta'lim tashkiloti tarbiyachilarining ijodkorligini rivojlantirishda ta'limiy o'yinlarning ahamiyati	38
Salimova Dilmira Farxodovna	
Aholining iqtisodiy axborot savodxonligini oshirishdagi muammo va kamchiliklar	41
Rajabov Asliddin Xolmirzayevich	
Favqulodda vaziyatlar yo'nalishi ta'limida muloqotning ahamiyati.....	44
Boltayev Baxtiyor Yunusovich	
Biologiya ta'limi va raqamli texnologiyalar	48
E. Po'latova	
Boshlang'ich ta'limga tayyorlov guruhi bolalarini kasbga yo'naltirishda stem yondashuvining ahamiyati ...	51
Egamova Ravshanoy Surobjonovna	
O'zbekiston TIMSS natijalarini qanday yaxshilashi mumkin?	
Innovatsion ta'lim yondashuvlari va samarali strategiyalar.....	55
G'ayniddinov Shayxislom Tolibjon o'g'li	
Nutq kamchiliklarini bartaraf etishda mutaxassislar hamkorligi	60
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Developing Student's Critical Skills Through Technology-Enhanced English Lessons	63
Mavlonova Dildora Shuxrat qizi	
Bahrom Ro'zimuhammad she'rlarini o'qitishda integratsiya usulidan foydalanish	67
Nomozova Dilobar Suyun qizi	
Aksiologik yondashuvlar asosida bo'lajak pedagoglarda altruizm ko'nikmalarini shakllantirish: bosqichlar va tamoyillar	72
Norboyeva Moxigul Shavkat qizi	
3D Modeling of Virtual Chemical Laboratories	75
Qayumov Jamshid Ma'rufjon o'g'li	
Fostering Metacognitive Skills in Efl Learners Through Ai-Supported Instruction: a Review of Recent Literature	80
Ruzieva Maftuna	
Onlayn va gibril ta'lim sharoitida mashinasozlik texnologiyasi faniga qiziqishni oshirishning nazariy asoslari.....	85
Sarimsakova Soxibaxon Raxmonjanovna	
Loyihalashtirilgan integral darslar samaradorligi (9-sinflar uchun "Metallar va ularning umumiy xususiyatlari" mavzusida)	88
Sharipova Hakima Shavkatovna	
Metacognition and Self-Regulated Learning	92
Turayeva Nazira Ibragimovna	
Методические возможности совершенствования обучения научной письменной речи на основе коммуникативно-деятельностного подхода	95
Меденцева Наталья Петровна	
Transformatsion jarayonlarda tibbiyot oliy ta'lim muassasalari raqobatbardoshligini oshirish strategiyalari	100
Jonibekov Jasur Jonibekovich	

O'zbek milliy musiqasi: boy madaniyat va san'atning ajralmas qismi.....	105
Rustamova Maxsuma Farxodbek qizi	
Sharq va G'arbda tibbiyot fanlarining yaratilishi tarixi.....	108
Bakayev Najmiddin	
Didaktik o'yinlar bola faoliyatining asosiy vositasi sifatida.....	112
Egamova Madina Qobil qizi	
Tibbiyot oliy ta'lim muassasalari talabalarining konvergent-kreativ tafakkurini takomillashtirishning didaktik asoslari.....	116
Egamova Shukriya Amanovna	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarida universal ta'lim faoliyatlari orqali tarbiyaviy maqsadlarga erishish imkoniyatlari	119
G'aybullayeva Nafisaxon Nosirjon qizi	
Matematika o'qitishning klassik metodlaridan zamonaviy usullarga o'tish	124
G'ofurov Jamoliddin Xusniddinovich	
Jahon miqyosida maktabgacha ta'lim tizimini rivojlantirishning ustuvor yo'nalishlari	128
Hoshimova Dilnoza Boymirzoyevna, Mahmudova Zulfiya Homidovna	
Bo'lajak o'qituvchilarning prognostik kompetensiyasini rivojlantirish tamoyillari.....	131
Ikromova Munisa Sheraliyevna	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy tayyorgarligini grafik ma'lumotlar asosida oshirishning didaktik asoslari	134
Jumanazarova Zuhra Qosimjonovna	
Sport va jismoniy tarbiya pedagogikasida innovatsion metodlar	138
Jumanova Iroda Shokirjon qizi	
Boshlang'ich sinf o'quvchilarining mustaqil fikrlash qobiliyatini rivojlantirish	141
Jumayeva Sarvinov Ilhombekovna	
Talabalarda nutqiy tarkibiy tuzilmalarni shakllantirish texnologiyasi	145
Kiyamova Maxbuba Sultanovna	
Innovatsion yondoshuv asosida boshlang'ich sinf o'quvchilarining fikrlash qobiliyatini rivojlantirishning amaliy jihatlarini	148
Mamadiyev Jamol	
Ingliz tili matnlarini o'rganishda 6-sinf o'quvchilarining grammatik kompetensiyasini oshirish va tatbiq qilishning samarali usullari.....	152
Sharipova Firuza Mehriddinovna	
Kar va zaif eshituvchi yuqori sinf o'quvchilarining axborot kompetensiyasini rivojlantirish modeli	155
Tursunov Hojiakbar Hamidullo o'g'li	
Maktabgacha ta'limda shaxsga yo'naltirilgan ta'lim – pedagogik muammo sifatida.....	159
Xallovkova Maksudaxon Ergashevna	
Altruistik xulq-atvorning shaxsiy va ijtimoiy determinantlari.....	162
Xatamova Ferangiz Ibodulloevna	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirishning xorijiy va milliy tajribasi	166
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Refleksiv yondashuvning ta'lim jarayonidagi o'rni va afzalliklari.....	170
Yodgorova Gulrux Farhodovna	
Совершенство методики формирования компетентности будущих студентов-искусствоведов в условиях цифрового образования.....	174
Юлдашев Эргаш Сабинович	
O'z-o'zini rivojlantirish tushunchasi va uning pedagogik mohiyati.....	177
Kudenov Temurbek Maxsetbaevich	
Boshlang'ich sinf o'qish darslarida hikoya janrini o'qitishda zamonaviy texnologiyalardan foydalanish dolzarb muammo sifatida	180
Ergasheva Shoxida Nurmuxammadovna	
Ingliz tili darslarini interaktiv tashkil etishda raqamli ta'lim vositalarining o'rni va metodik yondashuvlar	185
Raxmatullayeva Barno Baxtiyor qizi	
The Effectiveness of Using Podcasts to Enhance Listening Comprehension and Vocabulary Acquisition in Secondary School English Classes	189
Meliboyev Zuxriddin Isroil ugli	

O'zbekiston tarixi darslarida pedagogik improvizatsiyani texnologiyalashtirish va raqamlashtirish imkoniyatlari	192
Ergasheva Muhayyoxon G'anijonovna	
Tasviriy faoliyat vositasida maktabgacha yoshdagi bolalarning badiiy-ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish metodikasini takomillashtirishning samaradorligi.....	196
Arslanova Umidaxon Komiljon qizi	
Baxtli pedagoglar sirlari yoki kasbdagi subyektiv farovonlik	201
Adilova Zulfiya Djavdatovna	
Ayollarning siyosiy faolligini oshirishda gender kvotalarining o'rni	204
Abdukaxorova O'g'iloy Isroiljon qizi	
The Content of Developing Students' Communicative Culture Through a Bilingual Approach	207
Abdukhaliyeva Feruzakhon Ulugbek kizi	
Maktabgacha yoshdagi nutqida kamchiligi bo'lgan bolalar so'zlashuv nutqini shakllantirishda o'yin texnologiyalaridan foydalanish ahamiyati.....	210
Abdullayeva Ugiloy Djurayevna	
Chet tili intellektual va kasbiy rivojlanish kaliti	214
Aripova Sayida Abdullaxatovna	
Raqamli etiket: zamonaviy ta'limda yangi madaniyat talabi	217
Rasuljon Atamuratov	
Raqamli xiyonat: zamonaviy munosabatlar va sodiqlik inqirozi.....	221
Azizova Shodiya Utkur qizi	
Badiiy tarjimada leksik birliklarning lingvomadaniy aspektlari	224
Mardiyeva Maxbuba Shavkatovna	
O'quvchilarda funksional savodxonlikni rivojlantirishga yo'naltirilgan dasturiy platformani pedagogik loyihalash.....	228
Obloqulov Sulaymon Maxmayusuf o'g'li	
Kurashchilar orasida jarohatlarning oldini olish: reabilitatsiya va profilaktik uslublar	232
Ochilova Sarvinoz Salim qizi	
Xalq og'zaki ijodi vositasida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini o'quvchilarning o'qish savodxonligini rivojlantirishga tayyorlashning pedagogik-psixologik jihatlari	236
Oxunova Nozimaxon Mirzag'ulom qizi	
Loyiha asosidagi o'qitish orqali yoshlarda liderlik qobiliyatini rivojlantirish usullari.....	239
Risvayeva Charos Zaydilla qizi	
Maktabgacha yoshdagi bolalarga ingliz tilini o'yinlar vositasida o'rgatishga qaratilgan mashq va topshiriqlarning samaradorligi	242
Toshniyozova Dildora, Meliyeva Nargizaxon	
Bo'lajak o'qituvchilarni tarixiy va ma'naviy ideallarga aksiologik munosabatini rivojlantirish modeli	245
Tursunova Dilnoza Adhamjon qizi	
Shaxs rivojlanishida pedagogika va psixologiyaning o'rni	248
Umirova Guldon Jamoliddin qizi	
Toshkent shahri havosi ifloslanishining sabablari va oldini olish choralari	251
Ungalov Akmal Navruzovich	
Sun'iy intellekt asosida tuzilgan interaktiv platformalar va ulardan foydalanuvchi tajribasi	254
Xabirova Zulfiya Anvarbekovna	
Talabalar ijtimoiy faollik indeksini rivojlantirishda tyutorlik faoliyatining o'rni va ahamiyati	257
Xamrakulov Jasurbek Muxammadjon o'g'li	
Hozirgi davr pedagogikasida sharqona ta'limning ahamiyati.....	260
Yuldasheva Mastura Islamovna	
Пословицы и поговорки как отражение картины мира	263
Алламбергенова Шахноза Садатдиновна	
Raqamlashtirish sharoitida talabalarning mustaqil ta'lim olish kompetensiyasini rivojlantirishda mustaqil ta'limning o'rni	268
Abdumannopov Muhammadsahib Muhammadyusuf o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini kasbiy-kreativ kompetensiyalarini rivojlantirishning o'ziga xos xususiyatlar.....	272
Khadicha Mukhamadiyeva Karomatovna	

Zamonaviy didaktik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarning analitik va ijodiy ko'nikmalarini rivojlantirish.....	277
Mo'minova Gulhayo Turg'unboy qizi	
Kompetensiyaviy yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarni tyutorlik faoliyatiga tayyorlashning pedagogik shart-sharoitlari	280
O'rinova Nilufar Muhammadovna	
Aholi o'rtasida yoshlarning pedagogik intervensiyalar orqali ilmiy faolligini oshirish va sog'lom turmush tarzini shakllantirish metodikasi.....	286
Raximov Xasanboy Kamoliddin o'g'li	
Buyuk ipak yo'li – yangi geosiyosiy va iqtisodiy aloqalarning tarixiy asosi sifatida.....	290
Tugalova Madina Erkin qizi	
Ilk maktabgacha yoshdagi bolalarda sensor tarbiya.....	293
Umarova Muyassarxon A'zamjonovna	
Rus tilida o'qish ko'nikmalarini rivojlantirishning nazariy-metodik asoslari	297
Xanova Dilrabo	
Didactic Possibilities of Teaching English in Primary Schools Based on 3D Interactive Technologies	303
Kholiqova Lutfiya Umurzoqovna	
Raqamli dasturiy vositalari asosida organik kimyo fanini o'qitish jarayonlarini loyihalashtirish modeli	306
Ametova Guljamila Elbrusovna	
Talabalarda informatsion-analitik kompetentlikni rivojlantirishning amaliy asoslarini takomillashtirish	310
Baydjanov Bekzod Xaitboyevich	
Aksiologik yondashuv asosida o'quv mashg'ulotlarini tashkil etishning til o'rganish jarayonidagi ahamiyati.....	314
Choriyeva Feruza Amrullayevna	
Ibrayim Yusupovning "Saksovu" she'rini o'qitish metodikasi	317
Darmonov Allayar Abdilxaq uli	
Innovatsion ta'lim sharoitida talabalarning madaniyatlararo kompetensiyalarini rivojlantirish metodikasi....	320
Ergasheva Anbar Shaymardan qizi	
Oiladagi zo'ravonlik: sabablari, oqibatlari va psixologik yondashuvlar	324
Jo'rayeva Kaniza Akbarali qizi	
Darsda talabalar nutqiy qobiliyatini shakllantirish masalalari.....	329
Kamoliddinova Maftuna Xusniddin qizi	
Nodavlat ta'lim tashkilotlari o'quvchilarida kreativlikni shakllantirishni boshqarish	334
Nasriddinov Xasan Baxtiyor o'g'li	
Nutq nuqsoniga ega bolalarni maktabga tayyorlashda psixologik aspektlar va pedagogik yondashuvlar ...	339
Normatova Maftuna Kengash qizi, Kamolova Gulshoda Jobir qizi	
Talabalarni ma'naviy tarbiyalash diagnostikasining psixologik va pedagogik manbalardagi talqini	346
Saotmuratova Zebo Yuldash qizi	
OTM talabalarning tanqidiy fikrlashini rivojlantirishning tashkiliy va pedagogik shart-sharoitlari.....	350
Tokumbetova Mexribonu Shavkat qizi	
Ma'naviy yetuklik sari: jadid adabiyotining o'rni.....	356
Abdullayev Ro'zimuxammad Akramjon o'g'li	
Nemis tilida derivatsion leksik birliklarning o'qitishning lingvodidaktik asoslari	361
Abduraxmanov Sirojiddin Muminkulovich	
Bo'lajak o'qituvchilarda baholash madaniyatini shakllantirish: adolatli, obyektiv va motivatsiyalovchi baholashga tayyorlash	365
Boymirzayev Farxodjon Raxmatjon o'g'li	
Maktab ta'limida ko'paytirishning qulay usullari.....	371
Ergasheva Shahlo Shoabdullo qizi	
Sensor integratsiya buzilishlari bolaning nutq, harakat va hissiy rivojlanishiga ta'siri	375
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Inson jamiyatdagi ish faoliyatida va psixologiyasida sportning o'rni.....	378
Isoqov Nuriddin Halim o'g'li	
Bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini integrativ o'qitishga metodik tayyorgarligini takomillashtirish	382
Jo'rayeva Nargiza Jamolidinovna	
Обучение дошкольников иностранному языку в различных видах неречевой деятельности	386
Марасулова Доно Нигматуллаевна	

Til o'rgatishda matnning didaktik va kommunikativ ahamiyati	389
Ungarbayeva Ayman Davletbayevna	
Munavvarqori Abdurashidxonov – jadidchilik harakatining ma'rifatparvar yo'lboshchisi	393
Xasanboyeva Ruxshona Nurmatjon qizi	
Dars jarayonida o'quvchilarning tanqidiy fikrlashini shakllantirish	396
Yulchiyeva Shoxsanam	
Особенности использования современных педагогических технологий в преподавании естественных наук в общеобразовательной школе	399
Мажидова Мадина Фархадовна, Мажидов Шерзод Фархадович	
Повышение информационной грамотности и формирование информационной культуры студентов в среде дистанционного обучения.....	403
Р. К. Аuezova	
Воздействие медиа в контексте социального формирования личности.....	407
Хайдарова Гулинур Нурбек кизи	
Теоретические основы развития интеллектуальных способностей студентов	411
Чинкулова Гулмехра Бахроновна	
O'qituvchining o'z darsini tahlil qilishi: tajriba va amaliyot	417
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li	
Innovatsion yondashuv asosida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarini rivojlantirishda ma'naviy-axloqiy tadbirlarning o'rni	423
G'aybullayeva Sabohat Ulug'bek qizi, Karshiyev Jaxongir Abdirayimovich	
Bo'lajak boshlang'ich ta'lim o'qituvchilarining adabiy kompetensiyalarini rivojlantirishda matn ustida ishlashning ahamiyati.....	426
Islomova Xafiza Azamatovna	
O'quvchilarda estetik qobiliyatlarni shakllantirishda xalq og'zaki ijodining tarbiyaviy-metodik salohiyati	430
Kaxarova Gulnora Sa'dullayevna	
Boshqaruv kompetentligi tushunchasining pedagogik psixologik va menejment sohalaridagi ilmiy asoslari va evolyutsiyasi.....	434
Mamatqulova Kimyoxon Abdujalilovna	
Muhandislik ta'limida zamonaviy kompyuter grafikasi vositalari yordamida talabalarning konstruktorlik faoliyatini rivojlantirish.....	438
Muxitdinov Abdurahob Abduvalievich	
Turizm sohasiga oid terminlarni o'qitishda axborot texnologiyasi orqali takomillashtirish	442
Nishanova Hafiza Vafogulovna	
Ilmiy maqola yozish kompetensiyasini rivojlantirishda statistik metodlarni integratsiyalashning ta'limiy samaradorligi	446
Rahimova Indira Quddrat qizi	
Sotsiologiyavistikaning asosiy tushunchalari va konsepsiyalari	451
Rustamova Mohimbonu Maxammadjon qizi	
Pedagogik mahoratni baholashda O'zbekiston va Kanada tajribasining qiyosiy tahlili	455
Tursinova Zoxida Sharabidinovna	
Basketbolning insonning jismoniy va kognitiv rivojlanishiga ta'siri: ilmiy tahlil.....	463
Umarjanov Alimardon Alisher o'g'li	
Talaba qizlar psixik salomatligi xususiyati deviant xulq-atvorni keltirib chiqaruvchi omil sifatida.....	466
Xasanova Mashxura Abduvalievna	
Ta'lim jarayonida o'yinlardan samarali foydalanish texnologiyasi.....	471
Ortiqova Yulduz Akram qizi	
Innovatsion ta'lim muhitida bo'lajak boshlang'ich sinf o'qituvchilarining kasbiy-pedagogik mahoratini teatr pedagogikasi vositalari orqali rivojlantirish	475
Xudoyberganova Matluba Qulsoxatovna	
Talaba-qizlarda ongli vatanparvarlikni aniqlashda L. Starkining tanqidiy fikrlashni baholaydigan modifikatsiya qilingan testidan foydalanish metodikasi	479
Egamberdiyeva Nodira Melibayevna, Xaydarova Ra'no Anvarovna	
Akademik litseylarda fizikani o'qitish jarayoniga "Case-Study" metodini integratsiyalash	484
Batirov Behzod Baratovich	
Nasriy asarlarni o'rgatish samaradorligini oshirish	489
Maftunaxon Akbarova	

Autik spektr buzilishi bo'lgan bolalarda sun'iy intellekt yordamida shaxsiylashtirilgan o'qitish	493
Norboyeva Zamira Ravshanbekovna	
Milliy libos dizaynida an'anaviy va zamonaviy elementlar uyg'unligi	496
Xo'jamurodova Sevinch Abdilmajidovna	
Роль дидактических игр в развитии пространственного воображения учащихся	499
Валиев А. Н., Иброхимова Д. Н.	
Технология проблемного обучения как средство формирования критического мышления при обучении русскому языку	505
Собирова Гулибарно Зайнитдин кизи	
Bo'lajak o'qituvchilarning amaliyot jarayonida raqamli pedagogik resurslardan foydalanish samaradorligi	510
Djuraboyev Maqsudbek Karimbek o'g'li, To'xtayeva Robiya Ravshanbek qizi	
Changes in Milk Production and Quality Indicators of Milk Flow (Goats) in Accordance With their Origin and Feeding	515
Abdurasulova Kamola G'afurovna, Pardayeva Muborak, Tursunqulova Diyora, Fayziyeva Vazira	
Maktab o'quvchilarining tarixiy jarayonlarni idrok etishida badiiy adabiyotlarning o'rni	519
Akbutayeva Nafisa Bozarovna	
Talabalarda ijodiy kompetensiyaning pedagogik-psixologik jihatlarini	525
Berdiyeva Nilufar Berdiyeva qizi	
Bo'lajak muhandislarni kasbiy faoliyatga tayyorlash muhim pedagogik muammo sifatida	529
Ibragimov Abdulla Abdurayimovich	
Nutqiy rivojlanishi sust bo'lgan maktabgacha yoshdagi bolalarda ko'rgazmali-obrazli tafakkur xususiyatlari	536
Isayeva Mushtariy Alisher qizi	
Biologiyaning "Ekosistema" bobini muammoli o'qitish metodikasini takomillashtirishga doir materiallarni tanlash tamoyillari	540
Jumanov Muratbay Arepbayevich, Ravshanova Umida Baxriddinovna	
Sharq mutafakkirlarining ma'naviy merosidan maktabgacha yoshdagi bolalarda axloqiy sifatlarini shakllantirishda foydalanish	544
A. Abdumannatov, Kattayeva Xumora Mamadiyor qizi	
Yoshlar ma'naviyatining shakllanishida milliy an'analar va qadriyatlar	548
Kulmatov Primkul Melikuziyevich	
Ingliz tilini o'qitishda kommunikativ yondashuv va ertaklardan foydalanish	552
Madina Tashpulatova	
Globalashuv davrida jahon geografiyasida siyosiy jarayonlar	555
Mamatkulova Mayaguzal Yalkapberdiyevna	
Ixtisoslashgan maktablarda ona tili va adabiyot darslarida kommunikativ mashqlardan foydalanish metodikasi	559
Mavlanova Saidaxon Umarovna	
How Bilingualism Enhances Human Personality	564
Musulmonova Shokhruxa Mukhtorjon kizi	
Axborot texnologiyalar asrida pedagoglarning tarmoq uyushmalari: norasmiy ta'lim platformasi uzluksiz kasbiy rivojlanish vositasi sifatida	568
Pulatova E'tibor Obidovna	
Oliy ta'lim muassasalarida talabalarga ma'naviy qadriyat sifatida insonparvarlik tuyg'ularini singdirish prinsiplari	572
Xakimova Marxabo O'raqovna	
Harbiy vatanparvarlik tushunchasi va uning nazariy asoslari	576
Xudoyqulov Alimjon Obloqulovich	
Bo'lajak pedagoglarni kompetensiyaviy yondashuv asosida sinf rahbari faoliyatiga tayyorlashning texnologiyasi	579
Xusenova Sadaqat Botirovna	
Dars jarayonida o'quvchilarning diqqat etishmovchiligini oldini olish	585
Yulchiyeva Shoxsanam	
Факторы, влияющие на развитие духовно-эмоционального интеллекта: методы и приёмы его развития на уроках литературы	589
Наврузова Е. П.	
Об особенностях применения энергетических терминов на уроках русского языка	592
Халикова Мухтарам Набиевна	

HARBIY VATANPARVARLIK TUSHUNCHASI VA UNING NAZARIY ASOSLARI

Xudoyqulov Alimjon Obloqulovich

Chirchiq davlat pedagogika universiteti tadqiqotchisi

Annotatsiya: Ushbu maqolada harbiy vatanparvarlik tarbiyasining yoshlar tarbiyasidagi o'rnini, O'zbekiston mudofaasini mustahkamlash, yoshlarning siyosiy ongini rivojlantirish hamda ilmiy-texnika taraqqiyotini jadallashtirishda talabalarning faol ishtiroki zarurligi haqida fikr yuritiladi. Shuningdek, yoshlarni jismoniy va aqliy mehnatga yo'naltirish, ularni barcha sohalarda muvaffaqiyatga erishishga tayyorlashning ahamiyati yoritib beriladi.

Kalit so'zlar: muallim, o'qituvchi, harbiy potensial – imkoniyatlar, harbiy bloklar – harbiy ittifoqlar, terrorchi – siyosiy qotil, ekstremist – siyosiy tuzumga qarshi chiqqan buzg'unchi kuch, doktrina – harbiy-siyosiy hujjat, obyektiv fikr – beg'araz fikr ifodasi, MKT – Mudofaaga ko'maklashuvchi tashkilot, statistika – muayyan yo'nalish yoki sohani miqdoriy jihatdan o'rganuvchi ilmiy usul.

Abstract: This article discusses the role of military-patriotic education in shaping youth, emphasizing the importance of students' active participation in strengthening Uzbekistan's defense, developing political awareness, and accelerating scientific and technological progress. It also highlights the significance of engaging young people in physical and intellectual labor and preparing them to succeed in various fields.

Key words: teacher, educator, military potential – capabilities, military blocs – military alliances, terrorist – political assassin, extremist – force opposing political system, doctrine – military-political document, objective opinion – impartial expression of thought, MKT – organization that supports national defense, statistics – science that studies quantitative indicators in a specific field.

Аннотация: В статье рассматривается роль военно-патриотического воспитания в формировании молодежи, необходимость активного участия студентов в укреплении обороноспособности Узбекистана, развитии политического сознания молодежи и ускорении научно-технического прогресса. Кроме того, подчеркивается важность физического и интеллектуального труда, а также подготовки молодежи к успешной деятельности во всех сферах.

Ключевые слова: учитель, педагог, военный потенциал – возможности, военные блоки – военные союзы, террорист – политический убийца, экстремист – разрушительная сила, выступающая против государственной политики, доктрина – военно-политический документ, объективное мнение – беспристрастное выражение мысли, MKT – организация, содействующая обороне, статистика – наука, изучающая количественные показатели в определенной сфере.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasi tinchlik siyosatini olib borish bilan birga, fuqarolar xavfsizligi, tinchlik va barqarorligini ta'minlashdek muhim vazifalarni zimmasiga oladi. Birlashgan Millatlar Tashkiloti Nizomiga muvofiq, davlat mudofaa sohasida daxlsiz huquqni amalga oshirib, aqliy yetarililik darajasida harbiy va mudofaa qudratini ta'minlamoqda. Yosh avlodni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash, ularni mamlakat mudofaasiga tayyorlash masalalari aynan o'smirlar ta'lim muassasalari va tashkilotlari oldida turgan eng muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Yoshlar – Vatanimizning, millatimizning kelajagidir. Vatanimiz taqdirini ularga ishonib topshirar ekanmiz, avvalo ular zimmalariga yuklatilayotgan murakkab va mas'uliyatli vazifani butun mohiyati ila chuqur anglashlari, unga o'z hissalarini qo'shishlari lozim. Zero, Vatanni sevish, unga mehr-muhabbat qo'yish bevosita har kimning shu yurt ravnaqi yo'lida amalga oshirayotgan bunyodkorona ishlari bilan belgilanadi. Shunday ekan, o'smirlar ta'lim muassasalari va tashkilotlari o'quvchilarda milliy o'zlikni anglash tuyg'usini rivojlantirish, ularni milliy vatanparvarlik g'oyalari bilan sug'orish, teran fikrlovchi yoshlarni tarbiyalashga alohida e'tibor qaratishlari zarur. Vatan himoyasiga tayyorlanayotgan har bir o'smir yuksak vatanparvarlik ruhida tarbiyalanishi shart.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Vatanparvarlik – yuksak insoniy fazilat hisoblanadi. Vatanparvarlik komillikning eng yorqin jihatlaridan biridir. Hadisi sharifda ham “Vatanni sevmok – iymondandur” deb da’vat qilinishi ushbu fazilatning naqadar muhim ekanligini yaqqol ko’rsatib turibdi ^[1]. O’smirlar ta’lim muassasalari va tashkilotlari o’quvchilarga Vatan tuyg’usini singdirish, ularni yurtga muhabbat, sadoqat va fidoyilik ruhida tarbiyalash orqali mamlakat kelajagiga munosib hissa qo’shishlari mumkin. Talabalar uchun harbiy vatanparvarlik tarbiyasi O’zbekiston Respublikasining mustaqilligini va hududiy yaxlitligini ta’minlashda muhim rol o’ynaydi. Ma’lumki, yoshlarni harbiy xizmatga tayyorlash va ularni vatanparvarlik ruhida tarbiyalash – bu o’quv yurtlari pedagogik jamoalarining eng muhim vazifalaridan biridir. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi nafaqat jismoniy tayyorgarlik, balki ma’naviy-siyosiy va psixologik jihatlarni ham o’z ichiga oladi. Bu jarayon orqali talabalar vatan uchun xizmat qilishga tayyorlanadilar, o’z his-tuyg’ulari, g’oyaviy qarashlari va ko’nikmalarini rivojlantiradilar.

“Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi” fanining vazifalari: Milliy vatanparvarlikni rivojlantirish – talabalarni o’z Vatani himoya qilishga, ya’ni harbiy xizmatga tayyorlanishga o’rgatish. O’quvchilar harbiy faoliyatni bilishlari, qurolni ishlata olishlari va harbiy mahoratni egallashlari zarur. Pedagogik xislatlarni rivojlantirish – yoshlarni faol, ongli va mehnatkash insonlar sifatida tarbiyalash, ularning davlat mustaqilligiga, xalq g’oyalariga sadoqatini oshirish. Amaliy bilimlarni shakllantirish – talabalar harbiy vatanparvarlik tarbiyasi bo’yicha nazariy va amaliy bilimlarni egallashlari, o’qituvchilarga o’qitish jarayonini etkazish uchun tayyorgarlik ko’rishlari kerak. Ijtimoiy va madaniy tadbirlarni tashkil etish – talabalar harbiy vatanparvarlik tarbiyasi doirasida tadbirlar, safarlar, uchrashuvlar, konferensiyalar va harbiy to’garaklar tashkil etish orqali o’z bilim va ko’nikmalarini mustahkamlashlari zarur. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi yoshlar tarbiyasining samaradorligini oshirishda katta ahamiyatga ega. O’zbekiston Respublikasi mudofaasini mustahkamlash, yoshlarning siyosiy ongini rivojlantirish va ilmiy-texnika taraqqiyotini tezlashtirish jarayonida talabalar eng faol ishtirokchilardan biri bo’lishi zarur ^[2].

Tarbiyalash jarayonida yoshlarni jismoniy va aqliy mehnatga yo’naltirish, ularni barcha sohalarida muvaffaqiyatga erishishga tayyorlash muhimdir. Joriy davrda harbiy vatanparvarlik tarbiyasining metodologiyasi ilmiy asosga ega bo’lib, yoshlarni tarbiyalashda insoniyat omilini asosiy o’ringa qo’yadi. Bu esa yoshlarni vatanparvar qilib tayyorlash, ularga g’oyaviy-siyosiy, ma’naviy va jismoniy tayyorgarlikni berish orqali amalga oshiriladi. Shunday qilib, “Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi” fani o’quvchilarni to’g’ri yo’naltirish, ularning kelajakdagi faoliyatlariga tayyorlashda muhim vosita sifatida xizmat qiladi. Uning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi esa, albatta, yurt ravnaqi va xalqning farovonligiga olib keladi. Ma’lumki, harbiy vatanparvarlik tarbiyasi yoshlar tarbiyasining muhim tarkibiy qismi bo’lib, u mustaqil davlatlarni himoya qilish va milliy ozodlik g’oyalarini hayotga tatbiq etishda yetakchi rol o’ynaydi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI

O’zbekiston Respublikasida harbiy vatanparvarlik tarbiyasi jarayoni, xususan, o’quv yurtlarida amalga oshirilayotgan “Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi” fani orqali izchil amalga oshirilmoqda. Bu fan doirasida talabalar Vatan himoyasiga tayyorgarlikni shakllantirishga alohida e’tibor qaratiladi. Ular harbiy, jismoniy va psixologik tayyorgarlikni o’z ichiga olgan bilim va ko’nikmalarni egallaydilar. Ayniqsa, harbiy xizmatga oid amaliy mashg’ulotlar, sport o’yinlari va mashqlar orqali yoshlar o’zlarining jismoniy salohiyati va ruhiy tayyorgarligini oshirish imkoniyatiga ega bo’ladilar. Shu bilan birga, o’quvchilarda milliy vatanparvarlik ruhini shakllantirishga qaratilgan keng ko’lamli ta’limiy, madaniy va sport tadbirlari o’tkazilishi ham metodologik yondashuvning muhim qismidir. Bu orqali yoshlar faol, jasur, mehnatsevar va ijtimoiy mas’uliyatli shaxs sifatida shakllanadi. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasida nazariy bilimlar bilan birga amaliy mashg’ulotlarning uyg’unligi ta’minlanadi. O’quvchilar nizom va qonunlar, mudofaa tizimi, harbiy xizmat asoslari, harbiy sport normalari hamda sog’liqni saqlash talablari bo’yicha nazariy bilimlarga ega bo’lib, ularni amaliy mashg’ulotlarda mustahkamlashadi. Shu bilan birga, talabalar harbiy faxriylar va Qurolli Kuchlar vakillari bilan uchrashuvlar tashkil etish orqali tajriba almashadi, bu esa ularning ongida vatanparvarlik tuyg’usini yanada mustahkamlashga xizmat qiladi.

Talabalarning mustaqil fikrlashi, tashabbuskorligi va amaliy ko’nikmalarini rivojlantirish uchun harbiy to’garaklar faoliyati yo’lga qo’yilib, harbiy sport musobaqalari o’tkaziladi. Bu orqali yoshlar harbiy sohaga oid zaruriy bilim va ko’nikmalarga ega bo’lishga tayyorlanadi. Tarbiyaviy ishlarning samaradorligini oshirish maqsadida talabalar harbiy vatanparvarlik mavzusida mustaqil ma’ruzalar tayyorlash orqali o’z bilimlarini chuqurlashtiradilar, bu esa ularni ijtimoiy faollikka undaydi. Natijada, harbiy vatanparvarlik tarbiyasi nafaqat mudofaa salohiyatini oshirishga, balki yoshlarni mehnat faoliyatiga yo’naltirish, ularda ijtimoiy mas’uliyat hissini shakllantirish, fuqarolik burchini anglash va faol hayotiy pozitsiyaga ega bo’lishlariga ko’maklashadi. Umuman olganda, ushbu metodologik yondashuv yoshlarning har tomonlama rivojlanishini ta’minlashga, ularni jasorat, vatanparvarlik va fidoyilik ruhida tarbiyalashga xizmat qiladi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Harbiy vatanparvarlik tarbiyasining asosiy vazifalari va yo'nalishlari. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasining bosh vazifasi – mustaqil, o'z yo'lidan rivojlanayotgan Vatanimiz uchun g'urur, Qurolli Kuchlarga nisbatan muhabbat, jangovar va mehnat urf-odatlariga sadoqat, harbiy mehnatga hurmat hissini har tomonlama rivojlantirish, ozodlik va mustaqilligimizni qo'limizdagi qurol bilan muhofaza qilishga doimiy tayyorlikni shakllantirish, shuningdek, o'z fuqarolik burchini ado etishga tayyorlikni ta'minlashdan iboratdir. Harbiy vatanparvarlik tarbiyasi yoshlar ongida harbiy xizmatga qiziqishni rivojlantirish, harbiy kasblarni egallash, ularni O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari safida xizmatga tayyorlashni ko'zda tutadi. Ushbu tarbiyaning maqsadi – Vatanni himoya qilishga tayyorlikni ta'minlovchi fikr, ishonch va dunyoqarashni shakllantirish, zarur bo'lsa unga bor kuchi va hatto hayotini ham bag'ishlashga tayyor bo'lgan fuqarolarni tarbiyalashdir.

Bo'lajak jangchilarning ma'naviy-ruhiy, axloqiy-intizomiy va jangovar xislatlarini shakllantirish muhim ahamiyat kasb etadi. Harbiy-texnik tayyorgarlik natijasida ularda quyidagi sifatlar rivojlanadi: harbiy bilim, jangovar mahorat, intizomlilik va tashkilotchilik, jangovar birodarlik, harbiy qasamyod va nizomlar talablariga rioya qilish, komandir va boshliqlarning buyruq hamda ko'rsatmalarini so'zsiz bajarish malakasi. Bu jarayonda boshlang'ich harbiy tayyorgarlik va mudofaa-ommaviy ishlar muhim o'rin tutadi. Vazirlar Mahkamasining "O'zbekiston Respublikasi Qurolli Kuchlari akademiyasini tashkil etish to'g'risida"gi 1994-yil 15-iyuldagi qaroriga muvofiq tashkil etilgan Qurolli Kuchlar akademiyasi – ofitser kadrlarni tayyorlash va ularning malakasini oshirish bo'yicha etakchi ta'lim muassasasi bo'lib, Mudofaa vazirligining harbiy ta'lim muassasalari uchun zarur ilmiy-metodik va axborot-tahliliy markaz hisoblanadi ^[4].

Qo'shinlar qurollanishida raketa quroli, avtomatlashtirilgan boshqaruv tizimlari, zamonaviy aloqa vositalari, radiolokatsion moslamalar, avtomatika va telemexanika qurilmalari mavjud. Samolyot, jangovar texnika hamda Qurolli Kuchlarning piyoda va boshqa turlari qurollanish jihatidan keng imkoniyatlarga ega. Bu esa harbiy xizmatchilarning jismoniy chidamliligini, og'ir jismoniy vazifalarni kundalik xizmat hamda jangovar sharoitda bajara olish qobiliyatini shakllantiradi. Jismoniy mashg'ulotlar nafaqat tetiklik va optimizm manbai, balki Vatan mehnati va himoyasiga tayyorlanish, bo'sh vaqtni unumli tashkil etish shakli hamdir. Maktab yillari butun umrga poydevor bo'lib, sog'liq asoslari shakllanadigan muhim davrdir. Harakat, gimnastika va sport o'yinlari yoshlarning ijobiy xislatlarini rivojlantiradi, mardlik, iroda va qiyinchiliklarni yengib o'tish kabi fazilatlarni shakllantiradi. Bolalikda jismoniy tarbiyadagi yo'l qo'yilgan kamchiliklar esa murakkab va ko'pincha katta yoshda butunlay bartaraf etib bo'lmaydigan holatga aylanishi mumkin ^[5].

XULOSA

Zamonaviy yoshlarning jismoniy tayyorgarligi zamonaviy ishlab chiqarish jarayonlari hamda Qurolli Kuchlar safida xizmat qilishga qo'yiladigan talablarga to'laqonli javob bermaydi. Bu holat o'z navbatida yoshlarning aqliy, jismoniy, axloqiy-ma'naviy va ruhiy holatlari bilan bog'liq kasalliklarning ortishiga sabab bo'lmoqda. Natijada, xalq xo'jaligi sohalari ham sezilarli darajada zarar ko'rmoqda.

Statistik ma'lumotlarga ko'ra, yoshlar orasida ortiqcha vaznga ega bo'lganlar, turli kasalliklarga moyil bo'lganlar, gavda tuzilishi va tayanch-harakatlanish apparatida nuqsoni mavjud bo'lganlar soni ko'paymoqda. Mutaxassislarning fikricha, qoloq o'quvchilarning 58 foizi dangasalik yoki yetarli rivojlanmaganlik sababli emas, balki jismoniy nuqsonlar va salomatlikdagi kamchiliklar tufayli o'z tengdoshlaridan ortda qolmoqda. Shu bois, tuman va shahar madaniy-oqartuv hamda sport muassasalaridan samarali foydalanish, turli sport to'garaklari va seksiyalar faoliyatini kuchaytirish, jismoniy tarbiya mashg'ulotlarini sifatli tashkil etish dolzarb ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Harbiy doktrinasi.
3. Talabalarni CHQBT mutaxassisligi bo'yicha tayyorlash dasturi.
4. Nasirxanzoda, A. N. (2023). The main directions of organization of military-patriotic education. The Theory of Recent Scientific Research in the Field of Pedagogy, 1(8), 28–30.

-
- 13.00.00 Pedagogika fanlari
 - 13.00.01 Pedagogika nazariyasi. Pedagogik ta'limotlar tarixi
 - 13.00.02 Ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi (sohalar bo'yicha)
 - 13.00.03 Maxsus pedagogika
 - 13.00.04 Jismoniy tarbiya va sport mashg'ulotlari nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.05 Kasb-hunar ta'limi nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.06 Elektron ta'lim nazariyasi va metodikasi (ta'lim sohaları va bosqichlari bo'yicha)
 - 13.00.07 Ta'limda menejment
 - 13.00.08 Maktabgacha ta'lim va tarbiya nazariyasi va metodikasi
 - 13.00.09 Ijtimoiy pedagogika
 - 07.00.00 Tarix fanlari
 - 19.00.00 Psixologiya fanlari
 - 01.00.00 Fizika-matematika fanlari
 - 02.00.00 Kimyo fanlari
 - 03.00.00 Biologiya fanlari
 - 09.00.00 Falsafa fanlari
 - 10.00.00 Filologiya fanlari
 - 11.00.00 Geografiya fanlari

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI

Mas'ul muharrir: Ramzidin Ashurov

Ingliz tili muharriri: Murod Xoliyorov

Musahhih: Alibek Zokirov

Sahifalovchi va dizayner: Iskandar Islomov

2025. №7

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

"Maktabgacha va maktab ta'limi" jurnali 26.09.2023-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №C-5669363 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.
Litsenziya raqami: № 136361.

Manzilimiz: Toshkent shahar, Yunusobod tumani
19-mavze, 17-uy.